

Digitalt verktøy i Eplekarten Steinerbarnehage

I Eplekarten ønsker vi ikke at digitale verktøy skal inngå i det pedagogiske tilbud til barna. Med holdepunkt i rammeplanens åpning for tilpasning til lokale forhold, vil vi som steinerbarnehage, begrunne dette på følgende måte:

Barn forbinder seg til omverden gjennom alle sine sanser, og i steinerpedagogikken vektlegger vi særlig dette i perioden før skolealder. De trenger å oppleve, bearbeide og forstå verden i sine nære omgivelser for å utvikle sunn forestillingsevne, empati og handlekraft. Vi anser bevegelse, balanse og berøring som like sentrale sanser i denne modningsprosessen som syn og hørsel. Digitale verktøy utelukker de fleste av de sanser vi benytter for å oppleve verden. Dette er en grunn til at vi vil hevde at slike verktøy fører til svekket virkelighetsforståelse.

På skjermen er alt bare et tastetrykk borte. At stimuli kommer til syne med så liten innsats, vinner barnet til rask belønning samtidig som de hurtige skiftningene, gir fragmenterte opplevelser. For å utvikle utholdenhet, må anstrengelser lønne seg. Slik kan mestringfølelse vokse og gi grobunn for et realistisk og godt selvilde. Å venne seg til langsomhet, gir barna mulighet til egen undring og lek og gi rom for takknemlighet. En langsom puls i en trygg og forutsigbar hverdag, forstyrres lett av digitale medier. Sanser og naturlige reflekser sløves ved stadige opplevelser på en flat skjerm der kroppens naturlige reaksjoner på tilsvarende opplevelser i det virkelige liv ikke gir mening.

Etter vårt syn overgår barns egen kreative bruk av digitale billed- og lydprogrammene mange ganger ved bruk av tradisjonelt tegne- og maleutstyr, instrumenter og egne stemmer. Både motorisk, forestillingsmessig og følelsesmessig, vil direkte kontakt med materialer gjennom totale og sammensatte opplevelser, støtte barnets utvikling og gi dem en helhetlig opplevelse de ikke kan få ved bruk av elektroniske hjelpemidler. Gjennom prøving og øving av egen kropp og egne sanser får barna umiddelbar erfaring av samspillet mellom seg og det fysiske miljøet de er en del av. Prosess og mestring blir en integrert del av deres livsverden.

Lek på skjerm fører til stadige avledninger og forstyrrelser både i form av nye ting som dukker opp på skjermen og som frustrasjon når ting ikke går som det skal rent teknisk. Vi vil hevde at skjermen er en tidstyv for barna så vel som for mange voksne. Den stjeler tid som vi kunne brukt til lek og samvær eller arbeid og fysisk aktivitet. Mange mennesker utvikler et avhengighetsforhold til ulike typer skjermaktiviteter, som mobil, nettbrett, pc og fjernsyn. Barns betraktning av voksnes skjermaktivitet er med på å understøtte deres egen trang til å bruk av skjermen. Underholdning erstatter lek, og lynkjappe søk erstatter undring og undersøkelser.

Vi mener at barn i dag ikke lider av for lite tid på skjerm, men av for mye. Den læringsmessige nytten av erfaring med digitale verktøy, vil vi hevde er liten ettersom digitale verktøy i dag er intuitivt bygget opp og enkle å lære. Samtidig har de seneste år vist oss at utviklingen av dem går i rivende tempo. Enhetene vi kjenner i dag, vil være foreldet lenge før barna trenger å ta dem i bruk i skolen.

Det faktum at enhetene foreldes raskt, sammen med at det i en barnehage naturlig vil være stor slitasje på dem, vil føre til forhøyet utskiftning og produksjon. Med den belastningen dette har på miljøet, mener vi at innkjøp og bruk av digitale verktøy i barnehager vil føre til uetisk ressursbruk. Dette vil ikke bare ramme lokal økonomi, men også forsterke internasjonal rovdrift av mennesker og miljø. Eplekarten ønsker ikke å bidra til en slik utvikling, men å være en motvekt til den. Digitale verktøy er en del av vår verden og har gitt oss fantastiske muligheter. Slike verktøy er en del av det totale hverdagslivet også her i Eplekarten. De finnes både i form av pc-er på møterom og kontor, synlige digitale elementer i hvitevarene på avdelingskjøkkener og vaskerom og som mobiltelefoner på hver avdeling. De siste brukes både som telefoner, kamera og annet. Vi mener imidlertid at

digitale verktøy i barnehagen, på like linje med oppvaskmaskin, vaskemaskin og komfyr, er voksenverktøy.

Mange av barna i Eplekartan Steinerbarnehage begynner på steinerskoler. I følge steinerskolenes godkjente læreplan, tas digitale verktøy ikke i bruk før i fjerde klasse. For oss er dette en ytterligere grunn til ikke å benytte disse som del av vårt pedagogiske tilbud.